

**Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο – Κατηγορούμενο –
Μεταβατικά και αμετάβαστα ρήματα**

1. Να υπογραμμίσετε το υποκείμενο των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις.

- α) Το αυτοκίνητο ξέφυγε από την πορεία του.
- β) Αργά τη νύχτα οι αστυνομικοί συνέλαβαν το ληστή.
- γ) Κάποιοι περπατούσαν στην πλατεία, ενώ άλλοι κάθονταν στα παγκάκια.
- δ) Ποιος έσπασε το τζάμι; Εσύ το έκανες;
- ε) Τρία χρόνια περίμενε η Έλλη την προαγωγή της.
- στ) Απαγορεύεται η χρήση του κινητού τηλεφώνου στο αεροπλάνο.

2. Να χαρακτηρίσετε τα ρήματα των παρακάτω ρημάτων ως μεταβατικά ή αμετάβαστα.

- α) Οι αγρότες θερίζουν τα χωράφια τον Ιούνιο. (μεταβατικό)
- β) Η Μαρία γυμνάζεται στο γυμναστήριο όλη τη μέρα. (.....)
- γ) Ο τσοπάνης έβασκε τα πρόβατα. (.....)
- δ) Το μωρό ξύπνησε κλαίγοντας. (.....}
- ε) Μόλις χτύπησε το κουδούνι, το σχολείο άδειασε. (.....-.....|
- στ) Πάντα επεδίωκε το συμφέρον μας. (.....)
- ζ) Μην αφήνεις το άγχος να σε κυριεύει. (.....-.....)

3. Να υπογραμμίσετε τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις.

- α) Ο Αλέξανδρος ονομάστηκε μέγας.
- β) Πόσες μέρες ήσουν άρρωστος;
- γ) Η κυρία Νίτσα, η μητέρα του Λευτέρη, είναι φαρμακοποιός και πολύ καλή φίλη της μαμάς μου.
- δ) Θεωρείται ύποπτος για το φόνο.
- ε) Ο Νίκος φαίνεται ενθουσιασμένος με την καινούρια του δουλειά.
- στ) Οι συμμαθητές του τον εξέλεξαν αρχηγό της τάξης.
- ζ) Ο Αριστείδης έγινε πατέρας σε μεγάλη ηλικία.

4. Να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο (υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο) των υπογραμμισμένων λέξεων στις παρακάτω προτάσεις.

- α) Εσείς είστε ο υπεύθυνος του τμήματος; (υποκείμενο]
- β) Δυναμώνεις λίγο την ένταση της μουσικής; .....
- γ) Αυτός ο άντρας μου φαίνεται γνωστός. .....
- δ) Έχει περισσέψει πολύ φαγητό, αν θες να φας. ....
- ε) Τελικά οι συμβουλές του αποδείχτηκαν χρήσιμες. ....
- στ) Δε λέει ποτέ τι σκέφτεται· κρατάει κρυφές τις σκέψεις του.
- ζ) Έντρομη η μητέρα κάλεσε την αστυνομία. ....

5. Στις παρακάτω προτάσεις να συμπληρώσεις στα κενά Α για το άμεσο αντικείμενο και Ε για το έμμεσο αντικείμενο των ρημάτων:

- Η τροχαία του [...] αφαίρεσε το δίπλωμα [...] οδήγησης.
- Η αδερφή μου μου [...] φανέρωσε ένα μυστικό της [...].
- Δεν του [...] κοινοποίησαν την αλλαγή [...] του προγράμματος.
- Το ταμείο δεν μας [...] πλήρωσε τη σύνταξη [...] εγκαίρως.
- Ο προπονητής διδάσκει τους παίχτες του [...] το αμυντικό σύστημα [...].
- Η κακή συμπεριφορά προξενεί στα παιδιά [...] ψυχικά τραύματα [...].
- Δε μου [...] απάντησες τι πιστεύεις [...].
- Τα Χριστούγεννα οι γονείς χαρίζουν δώρα [...] στα παιδιά τους [...].
- Φέτος φύτεψα το χωράφι μου [...] καλαμπόκι [...].

Απαντήσεις

- 1 β) οι αστυνομικοί, γ) Κάποιοι-άλλοι, δ) Ποιος - Εσύ, ε) η Έλλη, στ) η χρήση
2. β) αμετάβαστο, γ) μεταβατικό, δ) αμετάβαστο, ε) αμετάβαστο-αμετάβαστο, στ) μεταβατικό, ζ) μεταβατικά-μεταβατικό
- 3 β) άρρωστος, γ) φαρμακοποιός-φίλη, δ) ύποπτος, ε) ενθουσιασμένος, στ) αρχηγό, ζ) πατέρας
4. β) αντικείμενο, γ) κατηγορούμενο, δ) υποκείμενο, ε) κατηγορούμενο, στ) αντικείμενο, ζ) υποκείμενο
5. • Η τροχαία του [Ε] αφαίρεσε το δίπλωμα [Α] οδήγησης.
• Η αδερφή μου μου [Ε] φανέρωσε ένα μυστικό της [Α].
• Δεν του [Ε] κοινοποίησαν την αλλαγή [Α] του προγράμματος.
• Το ταμείο δεν μας [Ε] πλήρωσε τη σύνταξη [Α] εγκαίρως.
• Ο προπονητής διδάσκει τους παίχτες του [Ε] το αμυντικό σύστημα [Α].
• Η κακή συμπεριφορά προξενεί στα παιδιά [Ε] ψυχικά τραύματα [Α].
• Δεν μου [Ε] απάντησες τι πιστεύεις [Α].
• Τα Χριστούγεννα οι γονείς χαρίζουν δώρα [Α] στα παιδιά τους [Ε].
• Φέτος φύτεψα το χωράφι μου [Ε] καλαμπόκι [Α].